



**АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
ЗАХІДНЕ МІЖОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ
РОЗПОРЯДЖЕННЯ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ**

20 жовтня 2025

Львів

№ 63/243-рп/к
Справа № 63/6-02-220-2025

Про початок розгляду справи
про порушення законодавства
про захист економічної конкуренції

Адміністративна колегія Західного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, розглянувши подання Відділу досліджень і розслідувань в Закарпатській області від 20.10.2025 № 63-03/636-П та відповідні матеріали,

ПОСТАНОВИЛА:

Відділом досліджень і розслідувань в Закарпатській області Західного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (далі - Відділення) з метою виконання завдань, покладених Законом України «Про Антимонопольний комітет України», здійснено державний контроль за дотриманням Виноградівським виробничим управлінням житлово - комунального господарства вимог законодавства про захист економічної конкуренції на ринках послуг у сфері централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у м. Виноградів Берегівського району Закарпатської області та встановило таке.

1. ПРОЦЕСУАЛЬНІ ДІЇ

- (1) Відділення надіслало Виноградівському ВУЖКГ вимоги від: 06.02.2025 № 63-02/1096е; 07.04.2025 № 63-02/2721е та від 26.05.2025 № 63-02/4324е про подання інформації.
- (2) Листами від: 14.02.2025 № 68 (вх. Відділення № 63-01/491 від 14.02.2025); 14.04.2025 № 155 (вх. Відділення № 63-01/1413 від 14.04.2025); 30.04.2025 № 179 (вх. Відділення № 63-01/1616) та від 29.05.2025 № 220 (вх. Відділення № 63-01/2115 від 29.05.2025) Виноградівське ВУЖКГ на вищевказані вимоги надало відповідь та копії документів.
- (3) Листом від 29.07.2025 № 63-02/6368е Відділення звернулося до Антимонопольного комітету України стосовно отримання від Міністерства розвитку громад та територій України роз'яснень, на який отримано лист-роз'яснення Міністерства розвитку громад та територій України від 03.09.2025 № 22428/25/10-25 (вх. Відділення від 03.09.2025 № 63-01/739К).

2. СУБ'ЄКТ ГОСПОДАРЮВАННЯ

- (4) Виноградівське виробниче управління житлово - комунального господарства (далі – Виноградівське ВУЖКГ, Підприємство), ідентифікаційний код юридичної особи (*«Інформація, доступ до якої обмежено»*).
- (5) Виноградівське ВУЖКГ включене до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань (далі – ЄДР (*«Інформація, доступ до якої обмежено»*)).
- (6) Відповідно до відомостей з ЄДР, Виноградівське ВУЖКГ є юридичною особою з організаційно - правовою (*«Інформація, доступ до якої обмежено»*).
- (7) У розумінні абзацу шістнадцятого статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» Підприємство є суб'єктом господарювання.

3. ВИЗНАЧЕННЯ МОНОПОЛЬНОГО (ДОМІНУЮЧОГО) СТАНОВИЩА

- (8) Аналіз та дослідження становища Виноградівського ВУЖКГ на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення здійснювалось відповідно до вимог Закону України «Про захист економічної конкуренції» та Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженій розпорядженням Антимонопольного комітету України 05 березня 2002 року № 49-р, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 01.04.2002 року за №317/6605 (далі - Методика).
- (9) Згідно з пунктом 2.2 Методики, етапи визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання, їх кількість та послідовність проведення, передбачені пунктом 2.1. Методики, можуть змінюватись залежно від фактичних обставин, зокрема особливостей товару, структури ринку, обсягів наявної інформації щодо ринку тощо.

3.1. Визначення об'єкту аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища на ринку

- (10) Відповідно до пункту 3.1. Методики, об'єктами аналізу щодо визначення монопольного становища на зазначеному ринку є: - суб'єкт господарювання; група суб'єктів господарювання; конкретний товар (продукція, роботи, послуги), який (які) випускається(ються), постачається(ються), продається(ються), придбавається(ються) (використовується(ються), споживається(ються)) цим (цими) суб'єктом (суб'єктами) господарювання.

3.1.1. Суб'єкт господарювання

- (11) Відповідно до пункту 3.4. Методики, визначення складу групи суб'єктів господарювання здійснюється шляхом встановлення переліку незалежних суб'єктів господарювання, до 3 складу яких входить суб'єкт (суб'єкти) господарювання, що випускає(ють), постачає(ють), продає(ють), придбаває(ють), споживає(ють), використовує(ють) конкретний товар (продукцію, роботи, послуги).
- (12) Об'єктом аналізу є Виноградівське ВУЖКГ - суб'єкт господарювання, що надає послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі

технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення.

3.1.2. Конкретний товар (продукція, роботи, послуги), який випускається, постачається, продається, придбавається (використовується, споживається) цим (цими) суб'єктом (суб'єктами) господарювання.

- (13) Об'єктом аналізу є послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення.

3.2. Визначення переліку товарів (робіт, послуг), щодо яких має визначатись монопольне (домінуюче) становище

3.2.1. Перелік товарів (робіт, послуг), щодо яких має визначатись монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання

- (14) Відповідно до пункту 4.1. Методики, перелік товарів, щодо яких має визначатись монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання, складається з товарних груп, які обертаються в Україні чи на відповідній частині її території і які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи).
- (15) Визначення ознак одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи) здійснюється виходячи з подібності, зокрема: споживчих характеристик, умов споживання, умов реалізації та цін.
- (16) Товаром, щодо якого визначається монопольне (домінуюче) становище Виноградівського ВУЖКГ, є послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення, які надаються Підприємством на платній основі.

а) споживчі характеристики

- (17) Відповідно до пункту 4.2.1 Методики, споживчі характеристики товару визначаються за функціональним призначенням, фізичними, технічними й експлуатаційними характеристиками тощо.
- (18) Згідно з пунктом 5 частини першої статті 1 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» житлово-комунальні послуги - результат господарської діяльності, спрямованої на забезпечення умов проживання та/або перебування осіб у житлових і нежитлових приміщеннях, будинках і спорудах, комплексах будинків і споруд відповідно до нормативів, норм, стандартів, порядків і правил, що здійснюється на підставі відповідних договорів про надання житлово-комунальних послуг.
- (19) Відповідно до пункту 2 частини першої статті 5 Закону України «Про житлово – комунальні послуги» послуги централізованого водопостачання та централізованого водовідведення віднесені до комунальних послуг.
- (20) Відповідно до абзацу тринадцятого частини першої статті 1 Закону України «Про питну воду та питне водопостачання»: централізоване питне водопостачання - господарська діяльність із забезпечення споживачів питною водою за допомогою комплексу об'єктів,

споруд, розподільних водопровідних мереж, пов'язаних єдиним технологічним процесом виробництва та транспортування питної води.

- (21) Згідно з абзацом двадцять другим частини першої статті 1 цього Закону України «Про питну воду та питне водопостачання» система питного водопостачання - сукупність технічних засобів, включаючи мережі, споруди, устаткування (пристрої), для централізованого та нецентралізованого питного водопостачання.
- (22) Відповідно до статті 1 Закону України «Про водовідведення та очищення стічних вод»: - централізоване водовідведення - господарська діяльність у сфері збирання, транспортування, очищення та скидання стічних вод за допомогою системи централізованого водовідведення.
- (23) Згідно з абзацом п'ятим частини першої статті 23 Закону України «Про питну воду та питне водопостачання», підприємства питного водопостачання мають право видавати дозволи і технічні умови на підключення споживачів до системи централізованого питного водопостачання.
- (24) Абзацом першим частини першої статті 22 Закону України «Про водовідведення та очищення стічних вод» встановлено, що приєднання до систем централізованого водовідведення здійснюється відповідно до технічних умов, виданих підприємством централізованого водовідведення.
- (25) До 07.08.2023 року відповідні положення чинних Закону України «Про питну воду та питне водопостачання» та Закону України «Про водовідведення та очищення стічних вод» містилися у Законі України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення».
- (26) Порядок користування системами централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення населених пунктів України регулюється Правилами користування системами централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення в населених пунктах України, що затверджені наказом Міністерства з питань житлово-комунального господарства України 27.06.2008р. № 190, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 07.10.2008 за № 936/15627 (зі змінами) (далі - Правила користування).
- (27) Відповідно до термінів, визначених Правилами користування, технічні умови на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення (далі - технічні умови) - комплекс умов та вимог до інженерного забезпечення об'єкта будівництва, реконструкції та заходів для забезпечення гідравлічних параметрів стабільної роботи систем централізованого питного водопостачання (з урахуванням забезпечення потреб пожежогасіння) та/або централізованого водовідведення.
- (28) Порядок приєднання об'єкта споживача до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення визначений у розділі III Правил користування.
- (29) Основною споживчою властивістю послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення є їх надання суб'єктом господарювання, який має діючі водопровідно – каналізаційні

мережі, що перебувають на його балансі та/чи користуванні (обслуговуванні), тобто Виноградівське ВУЖКГ.

- (30) Видача технічних умов на приєднання до систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення за споживчими характеристиками має визначені фізичні, технічні та експлуатаційні характеристики та функціональне призначення. При цьому, видача технічних умов є частиною технологічного процесу надання Виноградівським ВУЖКГ послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, тобто є складовою цих послуг.

б) умови споживання

- (31) Умови споживання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов визначені пунктами 3 - 6 розділу III Правил користування. Так, зокрема, для одержання технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення споживач подає виконавцю послуги з централізованого водопостачання / централізованого водовідведення заяву та перелік документів, передбачених пунктом 3 розділу III Правил користування.
- (32) Отже, передумовою отримання споживачами послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення є одержання ними у Виноградівське ВУЖКГ технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення.

в) умови реалізації

- (33) Згідно з пунктом 28 частини першої статті 7 Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності» господарська діяльність з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення підлягає ліцензуванню.
- (34) Рішенням виконавчого комітету Виноградівської міської ради від 25 березня 2008 № 153 «Про визначення виконавців по наданню житлово-комунальних послуг» (далі - Рішення № 153), Виноградівське ВУЖКГ визначено виконавцем послуг з централізованого водопостачання та водовідведення».
- (35) Рішенням виконавчого комітету Виноградівської міської ради від 23 вересня 2008 № 613 (далі - Рішення № 613) «Про надання дозволу на надання житлово-комунальних послуг» Підприємство надає послуги з централізованого водопостачання та водовідведення у м. Виноградів.
- (36) Виноградівському ВУЖКГ Державною службою геології та надр України видано спеціальний дозвіл на користування надрами (реєстраційний номер № 6337 від 18 квітня 2019 року). Термін дії спеціального дозволу 20 (двадцять) років.
- (37) Послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення надаються із застосуванням інженерних мереж та згідно із частиною першою статті 5 Закону України «Про природні монополії» віднесені до сфери діяльності суб'єктів природної монополії.

- (38) Виноградівське ВУЖКГ, здійснюючи діяльність з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, є суб'єктом природної монополії та внесене до Зведеного переліку природних монополій, розміщеному на офіційному сайті Антимонопольного комітету України <https://www.amcu.gov.ua>.

г) ціна

- (39) Наказом Виноградівського ВУЖКГ № 136 від 29.12.2023 затверджено вартість видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення на 2024 рік, а саме:
- для споживачів, які мешкають в індивідуальних житлових будинках – 1589,56 грн. (з ПДВ);
 - для інші споживачів - юридичних осіб: ФОП, підприємств, організацій – 3915,91 грн. (з ПДВ).
- (40) Наказом Виноградівського ВУЖКГ № 142 від 30.12.2024 затверджено вартість видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення на 2025 рік, а саме:
- для споживачів, які мешкають в індивідуальних житлових будинках – 1772,98 грн. (з ПДВ);
 - для інші споживачів - юридичних осіб: ФОП, підприємств, організацій – 4367,78грн. (з ПДВ).

3.2.2. Визначення переліку основних продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів)

- (41) Відповідно до статті 1 Закону України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення»: підприємство питного водопостачання - суб'єкт господарювання, що здійснює експлуатацію об'єктів централізованого питного водопостачання, забезпечує населення питною водою за допомогою пунктів розливу (в тому числі пересувних), застосування установок (пристроїв) підготовки питної води та/або виробництво фасованої питної води; підприємство централізованого водовідведення - суб'єкт господарювання, що здійснює експлуатацію об'єктів/систем централізованого водовідведення.
- (42) Виноградівське ВУЖКГ впродовж періоду: січень 2024 - вересень 2025 єдиний виробник (виконавець) послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення, які перебувають та закріплені за Підприємством на праві повного господарського відання у територіальних межах м. Виноградів Берегівського району Закарпатської області.
- (43) Споживачами послуг централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення є фізичні та юридичні особи, які отримують або мають намір отримувати від Виноградівського ВУЖКГ послуги централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, які перебувають та закріплені за Підприємством на праві повного господарського відання.

3.3. Визначення товарних меж ринку

- (44) Відповідно до пунктів 5.1. – 5.3. Методики товарні межі ринку визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп), у межах якої споживач за звичайних умов може легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого.
- (45) Формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп) здійснюється з переліку товарів, які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи), за показниками взаємозамінності, якими, зокрема, є:
- подібність призначення, споживчих властивостей, умов використання тощо;
 - подібність фізичних, технічних, експлуатаційних властивостей і характеристик, якісних показників тощо;
 - наявність спільної групи споживачів товару (товарної групи);
 - відсутність суттєвої різниці в цінах;
 - взаємозамінність товарів (товарної групи) з точки зору їх виробництва, тобто здатності виробників запропоновувати нові товари на заміну існуючих.
- (46) При проведенні дослідження необхідно враховувати, що взаємозамінні товари належать до групи однорідних товарів (товарних груп), які розглядаються споживачем, як один і той же товар (товарна група), і які можуть бути стандартизовані або диференційовані.
- (47) Стандартизованими товарами (товарними групами) можуть розглядатися товари, які мають єдину систему показників, параметрів, що характеризують товар, і у виробництві яких використовуються єдині чи однакові технічні стандарти, технічні умови, стандарти застосування тощо.
- (48) Послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення є необхідними для споживачів у повсякденній життєдіяльності, оскільки забезпечують питні, фізіологічні, санітарно-гігієнічні, побутові та господарські потреби і не можуть бути замінені жодними іншими послугами.
- (49) Відповідно до частини першої статті 5 Закону України «Про природні монополії» до сфери діяльності суб'єктів природних монополій належить зокрема, централізоване водопостачання та централізоване водовідведення.
- (50) Отже, послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення за споживчими властивостями не мають товарів – замінників.
- (51) Споживач може отримати вказані послуги лише у суб'єкта господарювання, який її надає виключно в межах діючих розподільчих водопровідних – каналізаційних мереж системи централізованого водопостачання, які перебувають на його балансі та користуванні (обслуговуванні).
- (52) Невід'ємною складовою послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення є видача технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення.
- (53) Споживач може отримати послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення лише у суб'єкта господарювання, який надає послуги з централізованого водопостачання та

централізованого водовідведення виключно в межах діючих розподільчих водопровідних – каналізаційних мереж системи централізованого водопостачання, які перебувають на його балансі та користуванні (обслуговуванні).

- (54) За таких обставин, товарними межами ринку за показниками взаємозамінності, подібності призначення, споживчих властивостей та умов використання товару є послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення, що не мають товарів-замінників.

3.4. Визначення територіальних (географічних) меж ринку

- (55) Відповідно до пункту 6.1. Методики територіальні (географічні) межі ринку певного товару (товарної групи) визначаються шляхом установлення мінімальної території, за межами якої з точки зору споживача придбання товарів (товарної групи), що належать до групи взаємозамінних товарів (товарної групи), є неможливим або недоцільним.
- (56) Положеннями пункту 1.3 Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, затверджених постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг від 22.03.2017 року №307 (далі – Ліцензійні умови), визначено наступну термінологію:
- система централізованого водопостачання - комплекс об'єктів, споруд, водопровідних мереж, пов'язаних єдиним технологічним процесом виробництва, транспортування та постачання питної води споживачам;
 - система централізованого водовідведення (каналізація) - комплекс об'єктів, споруд, колекторів, каналізаційних мереж, пов'язаних єдиним технологічним процесом відведення та очищення стічної води населених пунктів;
 - місце провадження господарської діяльності з централізованого водопостачання - територія, у межах якої провадиться господарська діяльність із забезпечення споживачів питною водою за допомогою комплексу об'єктів, споруд, водопровідних мереж, пов'язаних єдиним технологічним процесом виробництва, транспортування та постачання питної води, що зазначені в документах, які додаються до заяви при отримання ліцензії (з урахуванням змін до документів, поданих ліцензіатом в установленому цими Ліцензійними умовами порядку);
 - місце провадження господарської діяльності з централізованого водовідведення - територія, у межах якої провадиться господарська діяльність із відведення та очищення стічної води за допомогою комплексу об'єктів, споруд, колекторів, каналізаційних мереж, пов'язаних єдиним технологічним процесом, що зазначені в документах, які додаються до заяви про отримання ліцензії (з урахуванням змін до документів, поданих ліцензіатом в установленому цими Ліцензійними умовами порядку).
- (57) З урахуванням зазначеного, характерною особливістю послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення є неможливість переміщення попиту географічно, оскільки необхідною умовою отримання даних послуг є наявність діючих систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення.
- (58) При визначенні територіальних (географічних) меж ринку централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого

водовідведення враховано мінімальну територію, за межами якої придбання товару для споживачів є неможливим.

- (59) Отримання послуги з видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення можливе лише у суб'єкта господарювання, який провадить діяльність з централізованого водопостачання/централізованого водовідведення на певній території.
- (60) Виноградівське ВУЖКГ надає послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у м. Виноградів Берегівського району Закарпатської області у межах діючих розподільчих (водопровідно - каналізаційних) мереж системи централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, які перебувають у власності та/або користуванні (обслуговуванні) Підприємства (Рішення № 153, Рішення № 613).
- (61) У зв'язку з вищенаведеним, споживачі м. Виноградів Берегівського району Закарпатської області, які знаходяться у межах діючих розподільчих водопровідно - каналізаційних мереж системи централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, що перебувають на балансі та користуванні (обслуговуванні) Виноградівське ВУЖКГ, не мають можливості вибору підприємства, яке надавало б аналогічні послуги на зазначеній території, тобто, споживачі можуть скористатися послугами лише Виноградівське ВУЖКГ, оскільки у визначених територіальних (географічних) межах комунальне підприємство є єдиним надавачем послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення.
- (62) Таким чином, територіальними (географічними) межами ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення є територія м. Виноградів Берегівського району Закарпатської області в межах якої розташовані діючі розподільчі водопровідно - каналізаційні мережі систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, які перебувають та закріплені за Виноградівським ВУЖКГ на праві повного господарського відання.

3.5. Часові межі ринку.

- (63) Відповідно до пункту 7.1. Методики часові межі ринку визначаються як проміжок часу (як правило, рік), протягом якого відповідна сукупність товарно-грошових відносин між продавцями (постачальниками, виробниками) і споживачами утворює ринок товару зі сталою структурою.
- (64) Ринок, на якому впродовж певного часу діє один і той самий склад продавців та покупців, може розглядатись, як ринок товару із сталою структурою.
- (65) У територіальних (географічних) межах м. Виноградів Берегівського району Закарпатської області впродовж періоду - з січня 2024 по вересень 2025 на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та

централізованого водовідведення, склад продавців (надавачів даних послуг) не змінювався.

- (66) Споживачі, які мають намір приєднатись до послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у м. Виноградів Берегівського району Закарпатської, можуть звернутись для отримання технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення лише до Виноградівського ВУЖКГ, оскільки Підприємство у вищезазначених територіальних (географічних) та товарних межах ринку працює одноосібно, не зазнає конкуренції на цьому ринку.
- (67) Часовими межами ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення визначено період: з січня 2024 по вересень 2025, впродовж якого незмінними залишились структура ринку, співвідношення попиту та пропозиції на ньому.

3.6. Визначення частки на ринку.

- (68) На ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення в територіальних (географічних) межах території м. Виноградів Берегівського району Закарпатської області, де розташовані діючі розподільчі водопровідно - каналізаційні мережі систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, які перебувають та закріплені за Виноградівським ВУЖКГ на праві повного господарського відання впродовж періоду: січень 2024 - вересень 2025 здійснювало діяльність лише Виноградівське ВУЖКГ.

3.7. Визначення потенційних конкурентів

- (69) Відповідно до пункту 9.1. Методики, потенційними конкурентами вважаються такі суб'єкти господарювання, які мають матеріально-технічну базу, кадри, технології тощо, але з різних причин не реалізують ці можливості; які виготовляють товари (товарні групи), що складають товарні межі ринку, але не реалізують їх на відповідному ринку; нові суб'єкти господарювання, які можуть вступити на ринок.
- (70) Згідно зі статтею 1 Закону України «Про природні монополії» природна монополія – стан товарного ринку, при якому задоволення попиту на цьому ринку є більш ефективним за умови відсутності конкуренції внаслідок технологічних особливостей виробництва (у зв'язку з істотним зменшенням витрат виробництва на одиницю товару в міру збільшення обсягів виробництва), а товари (послуги), що виробляються суб'єктами природних монополій, не можуть бути замінені у споживанні іншими товарами (послугами), у зв'язку з чим попит на цьому товарному ринку менше залежить від зміни цін на ці товари (послуги), ніж попит на інші товари (послуги).
- (71) Відповідно до частини другої статті 6 Закону України «Про житлово-комунальні послуги», виконавцем послуги з централізованого водопостачання – є суб'єкт господарювання, що провадить господарську діяльність з централізованого водопостачання; послуги з централізованого водовідведення – суб'єкт господарювання, що провадить господарську діяльність з централізованого водовідведення.

- (72) Абзацом дванадцятим частини першої статті 5 Закону України «Про природні монополії» встановлено, що послуги з централізованого водопостачання, централізованого водовідведення належать до сфери діяльності суб'єктів природних монополій.
- (73) Отже, внаслідок технологічних особливостей послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення, а також враховуючи те, що ринки централізованого водопостачання та централізованого водовідведення перебувають в стані природної монополії, конкуренція на них відсутня.
- (74) Враховуючи те, що ринки послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, у відповідності до статті 5 Закону України «Про природні монополії» знаходиться у стані природної монополії, а також, внаслідок технологічних особливостей надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення, у Виноградівського ВУЖКГ відсутні конкуренти на зазначених ринках в межах території м. Виноградів Берегівського району Закарпатської області, де розташовані діючі розподільчі водопровідно - каналізаційні мережі систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, які перебувають та закріплені за Виноградівським ВУЖКГ на праві повного господарського відання, які перебувають на балансі та користуванні (обслуговуванні) Виноградівського ВУЖКГ.

3.8. Визначення бар'єрів вступу на ринок

- (75) Відповідно до пункту 9.2 Методики, бар'єрами для вступу потенційних конкурентів на відповідний ринок є: обмеження за попитом, пов'язані з високою насиченістю ринку товарами (товарними групами) та низькою платоспроможністю покупців, адміністративні обмеження; економічні та організаційні обмеження; екологічні обмеження; нерозвиненість ринкової інфраструктури; інші обмеження, що спричиняють суттєві витрати необхідні для вступу на певний ринок товару (товарної групи).
- (76) Бар'єрами для вступу потенційних конкурентів на ринок послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до системи централізованого водопостачання та централізованого водовідведення є адміністративні, економічні та організаційні обмеження, які пов'язані із необхідністю отримання дозвільних документів, побудови (модернізації) відповідної інфраструктури, що потребує значних капіталовкладень та тривалого часу.

3.9. Встановлення ознак монопольного (домінуючого) становища

- (77) Частиною першою статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» визначено, що суб'єкт господарювання займає монопольне (домінуюче) становище на ринку товару, якщо: а) на цьому ринку у нього не має жодного конкурента; б) не зазнає значної конкуренції внаслідок обмеженості можливостей доступу інших суб'єктів господарювання щодо закупівлі сировини, матеріалів та збуту товарів, наявності бар'єрів для доступу на ринок інших суб'єктів господарювання, наявності пільг чи інших обставин.
- (78) Враховуючи викладене, відповідно до частини першої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції», Підприємство впродовж періоду: з січня 2024 по

вересень 2025 є суб'єктом господарювання, що має ознаки монопольного (домінуючого) становища на ринках послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення на території м. Виноградів Берегівського району Закарпатської області, де розташовані діючі розподільні мережі централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, які перебувають та закріплені за Виноградівським ВУЖКГ на праві повного господарського відання, як таке, що не мало жодного конкурента, тобто, з часткою 100 %.

4. НОРМАТИВНО - ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ.

- (79) Діяльність у сфері надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення регулюється, зокрема:
- Законом України «Про питну воду та питне водопостачання» від 10.02.2002 № 2918-III;
 - Законом України «Про водовідведення та очищення стічних вод» від 12.01.2023 № 2887-IX;
 - Законом України «Про метрологію та метрологічну діяльність» від 05.06.2014 № 1314-VII;
 - Правилами надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 05.07.2019 № 690 «Про затвердження Правил надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення і типових договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення» (далі – Правила надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення);
 - Правилами користування системами централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення в населених пунктах України, що затверджені наказом Міністерства з питань житлово-комунального господарства України від 27.06.2008 № 190, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 07.10.2008 за № 936/15627 (у редакції наказу Міністерства розвитку громад та територій України від 19.04.2021 № 97);
 - Технічним регламентом законодавчо регульованих засобів вимірювальної техніки, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 13.01.2016 № 94 (далі – Технічний регламент № 94);
 - Технічним регламентом засобів вимірювальної техніки, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 24.02.2016 № 163 (далі – Технічний регламент № 163);
 - Порядком ведення Реєстру затверджених типів засобів вимірювальної техніки, затвердженим наказом Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 13.07.2016 № 1161, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 03.08.2016 за № 1081/29211 (далі – Порядок № 1161).
- (80) Відповідно до статті 23 Закону України «Про питну воду, питне водопостачання», правами та обов'язками підприємств питного водопостачання та централізованого водовідведення є видача дозволів і технічних умов на підключення споживачів до систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення. Підприємства питного водопостачання та централізованого водовідведення зобов'язані забезпечити, зокрема, участь у фінансуванні реконструкції та розвитку об'єктів централізованого питного водопостачання, оснащення їх засобами обліку та регулювання споживання води.

- (81) Процедура приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення визначена положеннями розділу III Правил користування.
- (82) Відповідно до пункту 4 розділу I Правил користування замовник послуг з централізованого водопостачання та водовідведення - споживач або суб'єкт господарювання, який має намір здійснити будівництво або реконструкцію об'єкта будівництва з подальшим його приєднанням до систем централізованого водопостачання та водовідведення; - технічні умови на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення (далі - технічні умови) - комплекс умов та вимог до інженерного забезпечення об'єкта будівництва, реконструкції та заходів для забезпечення гідравлічних параметрів стабільної роботи систем централізованого питного водопостачання (з урахуванням забезпечення потреб пожежогасіння) та/або централізованого водовідведення.
- (83) Відповідно до пункту 3 розділу II Правил користування межею розподільчих мереж, які обслуговує виконавець послуги з централізованого водопостачання/централізованого водовідведення, є перший колодязь із запірною арматурою у місці приєднання до водопровідної мережі споживача відповідно до акту розмежування майнової належності та експлуатаційної відповідальності сторін (додаток 1). У випадку відсутності контрольного колодязя у місці приєднання, межею, яку обслуговує виконавець послуги з централізованого водопостачання/ централізованого водовідведення, є місце приєднання до мережі водопостачання та водовідведення споживача.
- (84) Відповідно до пункту 1 розділу III Правил користування приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення здійснюється відповідно до технічних умов, виданих виконавцем послуги з централізованого водопостачання/централізованого водовідведення, та розробленого і затвердженого в установленому порядку проєкту на приєднання.
- (85) Згідно з пунктом 6 розділу III Правил користування за наявності технічної можливості для приєднання об'єкта споживача до систем централізованого питного водопостачання та/або централізованого водовідведення, виконавець послуги з централізованого водопостачання / централізованого водовідведення видає технічні умови згідно з поданою заявою протягом десяти робочих днів з дня реєстрації відповідної заяви.
- (86) У відповідності до пункту 7 розділу III Правил користування собівартість послуг з підготовки технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та/або централізованого водовідведення визначається на підставі обґрунтованих трудовитрат, вартості одного людино-дня, виходячи із складності об'єкта підключення та категорії споживача.
- (87) Згідно з пунктом 9 розділу III Правил користування технічні умови повинні включати:
- місце та спосіб підключення до систем централізованого питного водопостачання та/або централізованого водовідведення;
 - обсяг та тиск води, режим водопостачання;
 - обсяги, вид та показники якості стічних вод, що скидаються;
 - рекомендовані матеріали труб та перелік арматури і обладнання на них, глибину залягання трубопроводів;

- місце встановлення приладів обліку води, їх діаметр, тип, параметри, вимоги до встановлення; умови для влаштування проміжного резервуара, насосів - підвищувачів тиску, регуляторів тиску та обмежувачів;
 - графічний матеріал із нанесенням відповідних інженерних мереж, місця приєднання до них об'єкта, місце розмежування балансової належності;
 - термін дії технічних умов.
- (88) Пунктом 1 розділу V Правил користування передбачено, що споживачі, які приєднані або мають намір приєднатися до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення, зобов'язані забезпечити наявність у них засобів вимірювальної техніки, за умови їх відповідності вимогам Закону України «Про метрологію та метрологічну діяльність» та іншим нормативно - правовим актам, що містять вимоги до таких засобів вимірювальної техніки (далі - вузли комерційного обліку).
- (89) Відповідно до пункту 2 розділу V Правил користування оснащення об'єктів споживачів вузлами комерційного обліку здійснюється відповідно до Порядку оснащення будівель вузлами комерційного обліку та обладнанням інженерних систем для забезпечення такого обліку, затвердженого наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 09 серпня 2018 року № 206, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 31 серпня 2018 року за № 990/32442 (далі - Порядок №206).
- (90) Приписами частини другої статті 3 Закону України «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання» встановлено, що приєднання житлових і нежитлових будівель до зовнішніх інженерних мереж без оснащення таких будівель вузлами комерційного обліку відповідних комунальних послуг відповідно до вимог цього 9 Закону забороняється.
- (91) Відповідно до частини першої статті 1 Закону України «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання», визначено, що - вузол комерційного обліку - вузол обліку, що забезпечує загальний облік споживання відповідної комунальної послуги в будівлі, її частині (під'їзді), обладнаній окремим інженерним вводом; - вузол розподільного обліку - вузол обліку, що забезпечує індивідуальний облік споживання відповідної комунальної послуги в будівлях, де налічуються два та більше споживачів; - розподільний облік комунальних послуг (далі - розподільний облік) - визначення за допомогою вузла розподільного обліку (приладу - розподільювача теплової енергії) та/або за встановленими правилами (методиками) у передбачених цим Законом випадках кількісних показників отриманої споживачем комунальної послуги, на підставі яких здійснюється розподіл показань вузла комерційного обліку між споживачами в будівлях, де налічуються два та більше споживачів.
- (92) Згідно з частиною першою статті 3 Закону України «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання» оснащення будівель вузлами комерційного обліку та обладнанням інженерних систем для забезпечення такого обліку здійснюється відповідно до проектної документації з дотриманням будівельних норм і правил у порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері житлово-комунального господарства. Таке оснащення та відповідна проектна документація не потребують видачі технічних умов та інших вимог до встановлення вузла комерційного обліку, погодження з державними

органами, органами місцевого самоврядування, їхніми посадовими особами, операторами зовнішніх інженерних мереж, виконавцями комунальних послуг.

- (93) У пункті 11 Порядку № 206, визначено, що оснащення будівель вузлами комерційного обліку та обладнанням інженерних систем для забезпечення такого обліку здійснюється відповідно до проектної документації з дотриманням будівельних норм і правил та з урахуванням Закону України «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання» і не потребує видачі технічних умов та інших вимог до встановлення вузла комерційного обліку, а також погодження з державними органами, органами місцевого самоврядування, їхніми посадовими особами, операторами зовнішніх інженерних мереж, виконавцями комунальних послуг.
- (94) Згідно з пунктом 12 Порядку № 206 для оснащення будівель вузлами комерційного обліку та обладнанням інженерних систем оператор зовнішніх інженерних мереж надає за зверненням власника (співвласників) безкоштовно таку інформацію для встановлення вузла комерційного обліку питної води: тиск в мережі водопостачання; місце розташування та діаметр вводу мережі; місце розташування вузла комерційного обліку.
- (95) Крім того, відповідно до частини першої статті 4 Закону України «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання» оснащення окремих приміщень у будівлях вузлами розподільного обліку/приладами - розподільувачами теплової енергії та обладнанням інженерних систем для забезпечення такого обліку здійснюється у порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері житлово-комунального господарства, та не потребує розроблення проектної документації, видачі технічних умов та інших вимог до встановлення вузла розподільного обліку, погодження з державними органами, органами місцевого самоврядування, їхніми посадовими особами, оператором зовнішніх інженерних мереж, виконавцем відповідної послуги.
- (96) Порядок оснащення окремих приміщень у будівлях вузлами розподільного обліку/приладами - розподільувачами теплової енергії та обладнанням інженерних систем для забезпечення такого обліку затверджено наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 09.08. 2018 № 205 (далі – Порядок № 205).
- (97) Відповідно до пункту 3 Порядку № 205 вузли розподільного обліку / прилади - розподільувачі теплової енергії встановлюються в окремих приміщеннях у будівлі, оснащених вузлами комерційного обліку.
- (98) Відповідно до пункту 11 Порядку № 205 вузли розподільного обліку гарячої та питної води встановлюються у кожному місці відгалуження систем водопостачання від стояків внутрішньої водопровідної системи до водорозбірних приладів на мережі споживача в доступному для обслуговування місці.
- (99) Таким чином приєднання об'єктів замовників до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення неможливе без:
- отримання замовником технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та водовідведення;
 - узгодження із виконавцем послуг з централізованого водопостачання/ централізованого водовідведення розробленої замовником проєктно-технічної документації;

- оснащення об'єкта вузлом комерційного обліку.

- (100) Інформація та вимоги щодо місця встановлення приладів обліку води, їх діаметру, типу, параметрів, вимог до встановлення є складовою проєктно - технічної документації на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення.
- (101) Статтею 41 Закону України «Про питну воду та питне водопостачання» встановлено, що підприємства питного водопостачання незалежно від форми власності ведуть первинний контроль якості питної води та здійснюють комерційний облік послуг з централізованого питного водопостачання, безстроково зберігають первинні дані та безоплатно надають їх центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері житлово-комунального господарства, міністерствам, іншим центральним органам виконавчої влади в межах їх повноважень, визначених законами України.
- (102) Облік у сфері питного водопостачання здійснюється підприємствами питного водопостачання і споживачами за допомогою технічних засобів, що відповідають вимогам технічних регламентів.
- (103) Статтею 1 Закону України «Про метрологію та метрологічну діяльність» визначено основні терміни, зокрема, затвердження типу засобу вимірювальної техніки – рішення призначеного органу з оцінки відповідності, прийняте на основі звіту про оцінку типу, про те, що тип засобу вимірювальної техніки відповідає встановленим вимогам і може використовуватися у сфері законодавчо регульованої метрології у спосіб, за якого він, як очікується, забезпечить надійні результати вимірювань протягом визначеного періоду часу, тип засобу вимірювальної техніки – сукупність засобів вимірювальної техніки того самого призначення, які мають один і той самий принцип дії, подібну конструкцію та виготовлені за тією самою технічною документацією.
- (104) Пунктом 6 частини першої статті 1 Закону України «Про метрологію та метрологічну діяльність» визначено, що засоби вимірювальної техніки – засоби вимірювань, вимірювальні системи, матеріальні міри, стандартні зразки та будь-які частини засобів вимірювань або вимірювальних систем, якщо ці частини можуть бути об'єктом спеціальних вимог та окремого оцінювання відповідності.
- (105) Пунктом 7 частини першої статті 1 Закону України «Про метрологію та метрологічну діяльність» визначено, що затвердження типу засобу вимірювальної техніки – рішення призначеного органу з оцінки відповідності, прийняте на основі звіту про оцінку типу, про те, що тип засобу вимірювальної техніки відповідає встановленим вимогам і може використовуватися у сфері законодавчо регульованої метрології у спосіб, за якого він, як очікується, забезпечить надійні результати вимірювань протягом визначеного періоду часу.
- (106) Пунктом 23 частини першої статті 1 Закону України «Про метрологію та метрологічну діяльність» визначено, що тип засобу вимірювальної техніки – сукупність засобів вимірювальної техніки того самого призначення, які мають один і той самий принцип дії, подібну конструкцію та виготовлені за тією самою технічною документацією.
- (107) Згідно з частинами першою та четвертою статті 8 Закону України «Про метрологію та метрологічну діяльність» у сфері законодавчо регульованої метрології застосовуються

засоби вимірювальної техніки, які відповідають вимогам щодо точності, регламентованим для таких засобів, у встановлених умовах їх експлуатації.

- (108) Законодавчо регульовані засоби вимірювальної техніки дозволяється застосовувати, випускати з виробництва, ремонту та в продаж і видавати напрокат лише за умови їх відповідності цьому закону та іншим нормативно-правовим актам, що містять вимоги до таких засобів вимірювальної техніки.
- (109) Відповідно до частини другої статті 16 Закону України «Про метрологію та метрологічну діяльність» призначені органи з оцінки відповідності повідомляють науковому метрологічному центру, уповноваженому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері метрології та метрологічної діяльності, на ведення реєстру затверджених типів засобів вимірювальної техніки, про видані ними сертифікати перевірки типу засобів вимірювальної техніки.
- (110) Сертифікат перевірки типу засобу вимірювальної техніки є документом, який засвідчує, що тип засобу вимірювальної техніки затверджено.
- (111) Порядок ведення реєстру затверджених типів засобів вимірювальної техніки встановлюється нормативно-правовим актом центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері метрології та метрологічної діяльності.
- (112) Технічними регламентами можуть встановлюватися вимоги щодо надання призначеними органами з оцінки відповідності іншої інформації, пов'язаної з виконанням ними процедур оцінки відповідності законодавчо регульованих засобів вимірювальної техніки.
- (113) Технічний регламент № 94 встановлює вимоги, яким повинні відповідати засоби вимірювальної техніки, які призначені для застосування у сфері законодавчо регульованої метрології, коли вони надаються на ринку та/або вводяться в експлуатацію для виконання завдань, пов'язаних з вимірюваннями.
- (114) Технічний регламент № 163 встановлює вимоги до засобів вимірювальної техніки та розроблений на основі Директиви 2014/32/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 26 лютого 2014 року про гармонізацію законодавства держав-членів стосовно надання на ринку вимірювальних приладів.
- (115) Згідно з пунктами 11 та 12 Технічного регламенту законодавчо регульованих засобів вимірювальної техніки, засоби вимірювальної техніки повинні відповідати положенням, що регулюють їх введення в експлуатацію з урахуванням місцевих кліматичних умов. Для цього необхідно вибрати відповідні верхню і нижню межі температури з таблиці 1 додатка 2 і визначити умови вологості (з конденсацією або без конденсації), а також врахувати відкритість чи закритість передбачуваного місця використання.
- (116) Якщо для засобів вимірювальної техніки визначені різні класи точності: 1) у національних стандартах або технічних специфікаціях для певних засобів вимірювальної техніки можуть бути зазначені класи точності, які слід використовувати для певної сфери застосування таких засобів; 2) в усіх інших випадках визначаються класи точності, які повинні використовуватися для певної сфери застосування засобів вимірювальної техніки в межах визначених класів точності, за умови, що використання всіх класів точності дозволяється на території України.

- (117) У випадках, зазначених у підпунктах 1 або 2 цього пункту, можуть бути використані засоби вимірювальної техніки більш високого класу точності, якщо власник робить такий вибір.
- (118) Аналогічні положення також містяться у пунктах 10 та 11 Технічного регламенту засобів вимірювальної техніки.
- (119) Відповідно до пункту 2 розділу I Порядку № 1161, Реєстр затверджених типів засобів вимірювальної техніки (далі – Реєстр) є електронною базою даних, що містить відомості про затверджені типи засобів вимірювальної техніки.
- (120) Згідно із пунктом 3 розділу I Порядку № 1161 формування та ведення Реєстру забезпечуються науковим метрологічним центром – державним підприємством «Всеукраїнський державний науково-виробничий центр стандартизації, метрології, сертифікації та захисту прав споживачів» (далі – ДП «Укрметртестстандарт») шляхом унесення відомостей про затверджені типи засобів вимірювальної техніки та доповнень до них.
- (121) Відповідно до пункту 4 розділу I Порядку № 1161 ДП «Укрметртестстандарт» забезпечує оприлюднення Реєстру на своєму вебсайті.
- (122) Отже, для обліку обсягу споживання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення споживачами можуть встановлюватись будь-які засоби обліку води, що занесені до Реєстру. При цьому, обрання марки та класу точності засобу вимірювальної техніки є виключним правом його власника - споживача таких послуг.

5. ОБСТАВИНИ, ЯКІ МІСТЯТЬ ОЗНАКИ ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ЗАХИСТ ЕКОНОМІЧНОЇ КОНКУРЕНЦІЇ

- (123) Відділення, здійснюючи державний контроль за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції органами місцевого самоврядування та суб'єктами господарювання, які здійснюють діяльність на регіональному ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у межах Закарпатської області, надіслало Виноградівському ВУЖКГ вимоги від: 06.02.2025 № 63-02/1096є; 07.04.2025 № 63-02/2721є та від 26.05.2025 № 63-02/4324є про подання інформації.
- (124) Відповідь на вищезазначені вимоги Відділення Виноградівське ВУЖКГ надало листами від: 14.02.2025 № 68 (вх. Відділення № 63-01/491 від 14.02.2025); 14.04.2025 № 155 (вх. Відділення № 63-01/1413 від 14.04.2025); 30.04.2025 № 179 (вх. відділення № 63-01/1616) та 29.05.2025 № 220 (вх. Відділення № 63-01/2115 від 29.05.2025).
- (125) За результатами аналізу матеріалів, отриманих Відділенням внаслідок проведення дослідження у сфері водопостачання та водовідведення, в діях Виноградівського ВУЖКГ виявлено ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення з огляду на наступне.

- (126) Підприємство надало інформацію та копії окремих технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення впродовж січня 2024 - травень 2025 року.
- (127) Відповідно до інформації Виноградівського ВУЖКГ, наданої вищевказаними листами, у 2024 році споживачам (замовникам) Підприємством видано:
- 4 технічні умови на приєднання об'єктів споживачів до систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення;
 - 54 технічні умови на приєднання об'єктів споживачів до систем централізованого водопостачання;
 - 19 технічних умов на приєднання об'єктів споживачів до систем централізованого водовідведення.
- (128) Загалом у 2024 році видано 77 од. технічних умов, з них: юридичним особам - 1 од., фізичним особам (населенню) - 76 од.
- (129) Впродовж січня - травня 2025 року споживачам (замовникам) Підприємством видано:
- 1 технічні умови на приєднання об'єктів споживачів до систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення;
 - 11 технічних умов на приєднання об'єктів споживачів до систем централізованого водопостачання;
 - 1 технічні умови на приєднання об'єктів споживачів до систем централізованого водовідведення.
- (130) Загалом впродовж січня - травня 2025 року Виноградівським ВУЖКГ видано: 14 од. технічних умов, з них: юридичним особам - 0 од., фізичним особам (населенню) - 14 од.
- (131) Щодо строку видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, встановлено, що Підприємством технічні умови видавались з дотриманням строків, визначених Законом України «Про регулювання містобудівної діяльності» та Правилами користування.
- (132) Підприємство у листі від 14.02.2025 № 68 (вх. Відділення № 63-01/491 від 14.02.2025) зазначило перелік вимог, які необхідно подати споживачу (замовнику) для отримання технічних умов на приєднання об'єкта до систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення та нормативного документу, яким визначено такий перелік.
- (133) Виноградівське ВУЖКГ повідомило, що такий перелік складається із: заяви довільної форми, опитувального листа, копії плану земельної ділянки, копії документів, які підтверджують право власності на земельну ділянку та/або житловий будинок, в разі наміру замовника ТУ приєднатися до мереж, які не належать Виноградівському ВУЖКГ, додатково надається погодження (згода) власника цих мереж.
- (134) Виноградівське ВУЖКГ зазначило, що визначило такий перелік вимог відповідно до наказу Міністерства з питань житлово-комунального господарства України від 27.06.2008 № 190 «Про затвердження Правил користування системами централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення в населених пунктах України», зареєстрованим в Міністерстві юстиції України від 07.10.2008 №936/15627.

(135) Згідно з Правилами користування для одержання технічних умов споживач подає виконавцю послуги з централізованого водопостачання / централізованого водовідведення такі документи:

- заяву;
- опитувальний лист;
- ситуаційний план з визначенням місця розташування земельної ділянки на відповідній території - в масштабі 1 : 500 із зазначенням підземних інженерних комунікацій (при необхідності);
- копії документів, які підтверджують право власності або користування земельною ділянкою;
- вкопійовання з містобудівної документації зі схемою прив'язки до систем водопостачання та водовідведення, яка пропонується;
- копію дозволу на спеціальне водокористування та копію спеціального дозволу на користування надрами (у разі наявності обов'язку щодо їх отримання);
- розрахунок витрат водоспоживання і водовідведення об'єкта згідно з діючими нормами, завірений підписами керівника проєктної організації та замовника;
- у разі наміру замовника приєднатися до водопровідної мережі та/або мережі водовідведення, які не належать виконавцю послуги з централізованого водопостачання/централізованого водовідведення, додатково надається погодження (згода) власника цих мереж.

(136) Відділенням проведено аналіз вимог (умов), встановлених Виноградівським ВУЖКГ у технічних умовах на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення, які наведено у Таблиці.

Таблиця

№ п/п	Реквізити технічних умов/категорія споживача	Умови встановлені Виноградівським ВУЖКГ у технічних умовах на приєднання до систем централізованого питного водопостачання/та водовідведення
Умови водопостачання		
1	від 08.01.2024 №1/юр. особа	У пункті 8 розділу «Умови водопостачання»: «На водопровідному вводі комерційний облік обладнати в утепленому з/б водопровідному колодязі лічильник мокрохід».
2	від 26.01.2024 №2/фіз.особа	У пункті 8 розділу «Умови водопостачання»: «На водопровідному вводі комерційний облік обладнати в утепленому з/б водопровідному колодязі лічильник мокрохід».
3	від 31.01.2024 №3/фіз.особа	У пункті 8 розділу «Умови водопостачання»: «На водопровідному вводі комерційний облік обладнати в утепленому з/б водопровідному колодязі лічильник мокрохід».
4	від 22.03.2024 №12/фіз.особа	У пункті 8 розділу «Умови водопостачання»: «На водопровідному вводі комерційний облік обладнати в утепленому з/б водопровідному колодязі лічильник мокрохід».
5	від 01.04.2024 №13/1/фіз.особа	У пункті 8 розділу «Умови водопостачання»: «На водопровідному вводі комерційний облік обладнати в утепленому з/б водопровідному колодязі лічильник мокрохід».
6	від 22.04.2024 №25/фіз.особа	У пункті 8 розділу «Умови водопостачання»: «На водопровідному вводі комерційний облік обладнати в утепленому з/б водопровідному колодязі лічильник мокрохід».

7	від 22.04.2024 №26/фіз.особа	У пункті 8 розділу «Умови водопостачання»: «На водопровідному вводі комерційний облік обладнати в утепленому з/б водопровідному колодязі лічильник мокрохід».
8	від 18.09.2024 №59/фіз.особа	У пункті 8 розділу «Умови водопостачання»: «На водопровідному вводі комерційний облік обладнати в утепленому з/б водопровідному колодязі лічильник мокрохід».
9	від 25.09.2024 №61/фіз.особа	У пункті 8 розділу «Умови водопостачання»: «На водопровідному вводі комерційний облік обладнати в утепленому з/б водопровідному колодязі лічильник мокрохід».
10	від 29.01.2025 №2/фіз.особа	У пункті 8 розділу «Умови водопостачання»: «На водопровідному вводі комерційний облік обладнати в утепленому з/б водопровідному колодязі лічильник мокрохід».
11	від 27.02.2025 №3/фіз.особа	У пункті 8 розділу «Умови водопостачання»: «На водопровідному вводі комерційний облік обладнати в утепленому з/б водопровідному колодязі лічильник мокрохід».
12	від 24.03.2025 №4/фіз.особа	У пункті 8 розділу «Умови водопостачання»: «На водопровідному вводі комерційний облік обладнати в утепленому з/б водопровідному колодязі лічильник мокрохід».

- (137) Вищевказані технічні умови на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення визначають, зокрема, конкретний тип приладу обліку води «Мокрохід».
- (138) Тобто, Виноградівське ВУЖКГ фактично зобов'язує споживача придбати лічильник конкретного типу «Мокрохід».
- (139) Водночас, жодним нормативно-правовим актом не визначено право суб'єкта господарювання, що діє на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, встановлювати у технічних умовах конкретний тип приладу обліку води, що встановлюються споживачами.
- (140) Для обліку обсягу споживання холодної води споживачами можуть встановлюватись будь-які засоби обліку води, що занесені до Реєстру затверджених типів засобів вимірювальної техніки.
- (141) Споживач має право самостійно робити вибір засобу обліку із врахуванням даних, отриманих від виробника; типу засобу обліку; переліку засобів обліку, які занесені до Реєстру.
- (142) Вимоги, визначені Виноградівським ВУЖКГ в технічних умовах для споживачів, зокрема, щодо встановлення приладу конкретного типу «Мокрохід», можуть ущемлювати інтереси споживачів, які користуються послугами з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення Виноградівського ВУЖКГ у зв'язку з обмеженням вибору засобу обліку вимірювальної техніки.
- (143) За результатом аналізу роздрібних цін на лічильники холодної води метрологічного класу «С», використаних з інтернет-ресурсів, Відділенням встановлено наступне.
- (144) Вартість лічильників в інтернет-магазині «ГІДРОТЕРМ» за посиланням <https://gidroterm-prom.com.ua/schetchik-holodnoj-vody-sensus-420pc-q3-25-du-15/>, станом на 23.09.2025 складає:

клас точності «С»:

- лічильник холодної води, мокрохід, SENSUS 420 PS Q3 2,5 Dy 15 (виробник Словаччина) - 3980, 00 грн.;
- лічильник холодної води, мокрохід, BAYLAN TY- 3 Dy 20 (виробник Туреччина) – 2064,18 грн.;
- лічильник холодної води, мокрохід, BAYLAN TY- 3 Dy 25 (виробник Туреччина) - 4598,16 грн.;
- лічильник холодної води, мокрохід, GROSS MNK-UA 1/2 Dy 15 (виробник Україна) - 1748,76 грн.

клас точності «В»:

- лічильник холодної води BAYLAN KK-12 Dy 15 (виробник Туреччина) – 868,02 грн.;
- лічильник холодної води Apator POWOGAZ Smart+Js 1.6 Dy 15 (виробник Польща) - 891,48 грн.;
- лічильник холодної води SENSUS ResidiaJet Q3 4,0/50 Dy 20 (виробник Словаччина) - 890,00 грн.

(145) Вартість лічильників в інтернет-магазині ЕПІЦЕНТР за посиланням <https://epicentrk.ua/ua/shop/mpic-lichil-nik-kholodnoi-vodi-baylan-mokrokhid-ty-2-r160-dn20-bagatostrumenevii-1ed2d0e1-6c3c-6b9e-815c-bd74178840ba.html>, станом на 23.09.2025 складає:

клас точності «С»:

- лічильник холодної води, BAYLAN Мокрохід TY- 5 R160 DN 15 багатоструменевий (виробник Туреччина) - 2300,00 (акційна ціна 1704,00) грн.;
- лічильник холодної води, BAYLAN Мокрохід TY- 2 R160 DN 20 багатоструменевий (виробник Туреччина) - 2629,00 (акційна ціна 1948,00) грн.;
- лічильник холодної води Apator JS 4,0 Ду20 Smart C+, (виробник Польща) - 2 397,00 грн.

клас точності «В» :

- лічильник холодної води Gross ETK(W) 15/80 R 80H/40V без згонів (виробник Україна) - 682,90 грн.;
- лічильник холодної води BAYLAN KK-12 Dn1515 (виробник Туреччина) - 777,00 грн.;
- лічильник холодної води Apator JS 1,6 Ду15 Smart+ (виробник Польща) - 969,00 грн.;
- лічильник холодної води Новатор ЛК-15ХТ (виробник Україна) - 644,00 грн.

(146) Наведене свідчить, що вартість лічильників холодної води класу точності «С» суттєво різниться (значно вище) в порівнянні з вартістю лічильників холодної води, зокрема, класу точності «В», які занесені до Реєстру затверджених типів засобів вимірювальної техніки.

(147) Такі дії Виноградівського ВУЖКГ були б неможливими за умов існування конкуренції на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення у територіальних (географічних) межах м. Виноградів Берегівського району Закарпатської області, де розташовані діючі розподільні мережі централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, які перебувають та закріплені за Виноградівським ВУЖКГ на праві повного господарського відання, адже у такому випадку споживачі мали б можливість обирати між кількома виконавцями, та, у разі ущемлення їх інтересів, обрали б іншого виконавця таких послуг.

(148) У випадку ж відсутності конкуренції на відповідному ринку і, як наслідок, відсутності у споживачів альтернативи щодо придбання таких послуг, інакше ніж у Виноградівського

ВУЖКГ, вищезазначені дії можуть призвести до настання негативних для споживачів наслідків.

- (149) В свою чергу, за наявності значної конкуренції на ринку, споживач міг би обрати для себе іншого виконавця послуг, який дотримується вимог чинного законодавства та не допускає ущемлення його законних інтересів.

6. ПОЗИЦІЯ УПОВНОВАЖЕНИХ ОРГАНІВ

- (150) Міністерство розвитку громад та територій України є головним органом у системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику, зокрема у сфері: державної регіональної політики, розвитку місцевого самоврядування, територіальної організації влади та адміністративно-територіального устрою, житлової політики; благоустрою населених пунктів, житлово-комунального господарства, управління побутовими відходами; контролю житлово-комунального господарства.
- (151) Відповідно до покладених завдань Міністерство розвитку громад та територій України затверджує, зокрема: порядки, стандарти, норми і правила у сфері житлово-комунального господарства, житлової політики, благоустрою населених пунктів; інформує та надає роз'яснення державної політики з питань, що належать до його компетенції.
- (152) Відділення звернулось листом від 29.07.2025 № 63-02/6368е до Антимонопольного комітету України стосовно надання Міністерством розвитку громад та територій України роз'яснень, а саме: «1. Чи є правові підстави у виконавця послуг з централізованого водопостачання/водовідведення встановлювати у технічних умовах на приєднання до систем централізованого питного водопостачання/централізованого водовідведення вимогу щодо встановлення лічильника обліку холодної води лише «Мокрохідний» класу «С»? 2. Чи мають право споживачі (замовники) при приєднанні до систем централізованого питного водопостачання/централізованого водовідведення встановлювати лічильники обліку холодної води класу «А» та класу «В»?»
- (153) Листом від 03.09.2025 № 22428/25/10-25 (вх. Відділення від 03.09.2025 № 63-01/739К) Міністерство розвитку громад та територій України на лист Комітету від 18.08.2025 № 128-29.1/07-8799е зазначило, зокрема, наступне: «...на сьогоднішній день державою врегульовано питання постачання на ринок України та введення в експлуатацію засобів вимірювальної техніки у відповідності до Технічного регламенту засобів вимірювальної техніки, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24.02.2016 № 163. Разом з цим, згідно із Порядком ведення реєстру затверджених типів засобів вимірювальної техніки, затвердженим наказом Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 13.07.2016 № 1161, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 03.08.2016 за № 1081/29211, споживачі послуг у сфері питної води, питного водопостачання можуть встановлювати засоби обліку холодної води включені до вищезазначеного реєстру».
- (154) Таким чином, відповідно до інформації, наданої Міністерством розвитку громад та територій України, чинними нормативно-правовими актами у сфері водопостачання для обліку обсягів споживання послуги з централізованого водопостачання споживачі (замовники) можуть встановлювати будь-які засоби обліку холодної води, які занесені до Реєстру затверджених типів засобів вимірювальної техніки.

6. КВАЛІФІКАЦІЯ ДІЙ, ЩО МІСТЯТЬ ОЗНАКИ ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ЗАХИСТ ЕКОНОМІЧНОЇ КОНКУРЕНЦІЇ.

- (155) Згідно з частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», зловживанням монопольним (домінуючим) становищем на ринку є дії чи бездіяльність суб'єкта господарювання, який займає монопольне (домінуюче) становище на ринку, що призвели або можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції, або ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання чи споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.
- (156) Частиною третьою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» передбачено, що зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку забороняється і тягне за собою відповідальність згідно з законом.
- (157) Відповідно до пункту 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», порушенням законодавства про захист економічної конкуренції є зловживання монопольним (домінуючим) становищем.
- (158) Такі дії Виноградівського ВУЖКГ, які полягають у встановленні в технічних умовах на приєднання об'єкта споживача (замовника) до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення вимог щодо встановлення приладу обліку води конкретного типу «Мокрохід», що не передбачено чинними нормативно-правовими актами у сфері централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення в межах м. Виноградів Березівського району Закарпатської області, де розташовані діючі розподільчі водопровідно - каналізаційні мережі систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, які перебувають та закріплені за Виноградівським ВУЖКГ на праві повного господарського відання та використовуються (експлуатуються) ним для надання таких послуг своїм абонентам (споживачам), що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на цьому ринку.

Враховуючи вищенаведене, керуючись статтями 7 та 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 36 та 37 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктами 3 та 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного України від 23 лютого 2001 року № 32-р, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 30 березня 2001 року за № 291/5482, зі змінами та доповненнями, пунктом 2, розділу II, пунктом 9 розділу VI та пунктом I розділу УП Порядку розгляду Антимонопольним комітетом України та його територіальними відділеннями заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19.04.1994 № 5, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 06.05.1994 за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29 червня 1998 року № 169-р), адміністративна колегія Західного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

ПОСТАНОВИЛА:

1. Розпочати розгляд справи у зв'язку з виявленням у діях Виноградівського ВУЖКГ (*«Інформація, доступ до якої обмежено»*), які полягають у встановленні в технічних умовах на приєднання об'єкта споживача (замовника) до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення вимог щодо встановлення приладу обліку води конкретного типу «Мокрохід», що не передбачено чинними нормативно-правовими актами у сфері централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, ознак порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в частині видачі технічних умов на приєднання до систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення в межах м. Виноградів Берегівського району Закарпатської області, де розташовані діючі розподільчі водопровідно - каналізаційні мережі систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, які перебувають та закріплені за Виноградівським ВУЖКГ на праві повного господарського відання та використовуються (експлуатуються) ним для надання таких послуг своїм абонентам (споживачам), що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на цьому ринку.

2. Аналіз та збирання доказів у справі доручити Відділу досліджень і розслідувань в Закарпатській області Західного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України.

Голова Колегії,
Голова Відділення

Олександр КРИЖАНОВСЬКИЙ